

ΜΑΡΓΚΑΡΕΤ ΑΤΓΟΥΝΤ

Η ΚΑΝΑΔΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΟΣ ΤΩΝ 6 ΒΡΑΒΕΙΩΝ BOOKER, ΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ 40 ΕΡΓΑ ΣΕ 40 ΓΛΩΣΣΕΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΥΜΕΝΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Μετάφραση: Αύγουστος Κορτώ

ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΧΕΙ ΒΑΣΙΣΤΕΙ
Η ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΗ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ
THE HANDMAID'S TALE

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: THE HANDMAID'S TALE
Από τις Εκδόσεις Vintage Books, Λονδίνο 1996
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η ιστορία της Θεραπεινίδας**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Margaret Atwood
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Αύγουστος Κορτώ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ευδοξία Μπινοπούλου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Βάσω Βύρρα
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου

© O.W. Toad Ltd., 1985
© Εξωφύλλου: MGM Television Entertainment Inc.
and Relentless Productions LLC, 2017
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2018

Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2018

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2384-5
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2385-2

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΜΑΡΓΚΑΡΕΤ ΑΤΓΟΥΝΤ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Μετάφραση: Αύγουστος Κορτώ

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΜΑΡΓΚΑΡΕΤ ΑΤΓΟΥΝΤ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Η χρονιά της πλημμύρας, μτφρ. Μπελίκια Κουμπαρέλη, 2010

Ο τυφλός δολοφόνος, μτφρ. Πόλυ Μοσχοπούλου, 2011

Το τέλος του κόσμου, μτφρ. Έφη Τσιρώνη, 2014

Όρυξ και Κρέικ, μτφρ. Έφη Τσιρώνη, 2014

Η καρδιά πεθαίνει τελευταία, μτφρ. Έφη Τσιρώνη, 2016

Στη Μέρι Ουέμπστερ και τον Πέρι Μίλερ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗ: Από τις ποικίλες δυνατότητες απόδοσης της λέξης «handmaid» στα ελληνικά, ορισμένες, όπως το «παιδίσκη», απορρίφθηκαν για ευνόητους λόγους. Άλλες, πάλι, όπως το «δούλα» και «δούλη», λόγω των συμφραζομένων – στην πρώτη περίπτωση διότι το «δούλα» στα ελληνικά είναι συνώνυμο του «παραδουλεύτρα» (μια δουλειά που στη Γαλαάδ του βιβλίου γίνεται από τις Μάρθες), και στη δεύτερη διότι το «δούλη» παραπέμπει μοιραία στο ορθόδοξο δέος (*δούλη του Θεού* κτλ.). Αντ' αυτών επελέγη τελικώς το «θεραπαινίδα» που, εκτός από συνώνυμο του «υπηρέτρια», εμπεριέχει τη ρίζα του «θεράποντος» και της «θεραπείας», μια και οι εν λόγω γυναίκες χρησιμοποιούνταν –υπηρετούσαν– ως μέσον θεραπείας της στειρότητας που έπληττε τα επίσημα ζευγάρια.

Ιδούσα δε Ραχήλ ότι ου τέτοκε τω Ιακώβ, και εξήλωσε Ραχήλ την αδελφήν αυτής και είπε τω Ιακώβ·δος μοι τέκνα· ει δε μη, τελευτήσω εγώ.

Θυμωθείς δε Ιακώβ τη Ραχήλ είπεν αυτή· μη αντί Θεού εγώ ειμι, ος εστέρησέ σε καρπόν κοιλίας;

Είπε δε Ραχήλ τω Ιακώβ· ιδού η παιδίσκη μου Βαλλά· είσελθε προς αυτήν, και τέξεται επί των γονάτων μου, και τεκνοποιήσομαι καγώ εξ αυτής.

Γένεσις, 30: 1-3

Κι όσο για εμέ, ενώ απόκαμα τόσα χρόνια να προτείνω μάταιες κι άσκοπες θεωρίες και οράματα κι έχασα κάθε ελπίδα ότι θα επιτύχουν, ευτύχησα να συλλάβω την ιδέα αυτή...

*Ιωνάθαν Σουίφτ, Σεμνή πρόταση ώστε να παύσουν τα τέκνα των φτωχών ν' αποτελούν βάρος για τους γονείς τους και τον τόπο και να καταστούν ωφέλιμα στην κοινωνία**

Στην έρρημο δεν υπάρχει πινακίδα που να γράφει: «Ου φάγεις λίθους».

Σουφική παροιμία

* Μτφρ.: Γαβριήλ Νικολάου Πεντζίκης, Άγρα, 2017.

I
NYXTA

Κοιμόμασταν στο αλλοτινό γυμναστήριο. Το πάτωμα ήταν στιλβωμένο ξύλο, με ρίγες και κύκλους μπογιατισμένους, διότι εκεί άλλοτε παίζανε τα παιχνίδια: οι κρίκοι στις μπασκέτες ήταν ακόμη εκεί, αν και τα διχτάκια έλειπαν. Μια κερκίδα διέτρεχε τον χώρο, για τους θεατές, και νόμιζα ότι οσμιζόμουν, αγνά σαν μετείκασμα, την αψιά μυρωδιά του ιδρώτα, μαζί με μια διαπεραστική γλυκερή μυρωδιά τσιγλόφουσκας και κολόνιας απ' τις κοπέλες που παρακολουθούσαν, με τσόχινες φούστες σαν αυτές που 'χα δει σε φωτογραφίες, κατόπιν με μίνι, έπειτα με παντελόνια, έπειτα με ένα σκουλαρίκι και μαλλιά «καρφάκια» με πράσινες τούφες. Πρέπει να οργανώνονταν και χοροί εκεί: τη μουσική θαρρείς την άκουγες ακόμη, ένα παλίμψηστο από ήχους απόκοσμων, με τα στιλ να εναλλάσσονται, με μια υπόκρουση κρουστών, έναν σπαραχτικό θρηνητικό ήχο, γιρλάντες με λουλούδια από χαρτί γκοφρέ, διαβολάκους από χαρτόνι, μια περιστρεφόμενη σφαίρα με καθρεφτάκια, που θα έρρινε τους χορευτές με ένα φως σαν νιφάδες χιόνι.

Μύριζε παλιό γαμήσι ο χώρος, και μοναξιά, και προσμονή, για κάτι δίχως σχήμα κι όνομα. Θυμάμαι την αποθυμιά εκείνη, για κάτι που πάντα ήταν στο τσακ να συμβεί και δεν ήταν ποτέ το ίδιο όπως τα χέρια πάνω μας, στη μέση, ή έξω, στο πάρκινγκ, ή στην αίθουσα με την τηλεόραση, με τον ήχο χαμηλωμένο, και μόνο τις εικόνες να τρεμοπαίζουν πάνω απ' την παλλόμενη σάρκα.

Λαχταρούσαμε το μέλλον. Ποιος μας το 'χε μάθει αυτό το τα-

λέντο για αχορτασιά; Ήταν κάτι στον αέρα· κάτι που ίπτατο ακόμη, σαν υποψία, καθώς πασχίζαμε να κοιμηθούμε στα στρατιωτικά ράντζα που 'χαν στήσει σε σειρές, με κενά ενδιάμεσα ώστε να μην μπορούμε να μιλάμε. Είχαμε εμπριμέ σεντόνια, σαν παιδικά, και στρατιωτικές κουβέρτες, παλιές, που ακόμη έγγραφαν ΗΠΑ. Διπλώναμε τα ρούχα μας προσεχτικά και τα αποθέταμε στα σκαμνάκια που είχαμε στα πόδια των κρεβατιών μας. Τα φώτα χαμήλωναν, αν και δεν έσβηναν τελείως. Η Θεία Σάρα κι η Θεία Ελίζαμπεθ περιπολούσαν· είχαν ηλεκτρικές βουκέντρες περασμένες σε θηλιές που κρέμονταν απ' τις δερμάτινες ζώνες τους.

Πιστόλια όχι, όμως – ούτε κι αυτές τις εμπιστεύονταν ένοπλες. Τα πιστόλια τα 'χαν οι Φύλακες, και τα 'χαν διαλέξει ειδικά οι Άγγελοι. Οι Φύλακες δεν επιτρέπóταν να μπουν στο κτίριο παρά μόνον εφόσον τους φώναζαν, κι εμείς δεν μπορούσαμε να βγούμε, παρά μόνο για τους δυο περιπάτους μας καθ' εκάστην, δυο δυο τον γύρο του γηπέδου του ράγκμπι, που τώρα το περιέκλειε συρμάτινος φράχτης με αγκαθωτό συρματοπλεγμα στην κορφή. Οι Άγγελοι στέκονταν έξω ακριβώς, με την πλάτη γυρισμένη προς το μέρος μας. Μας ενέπνεαν φόβο, μα και κάτι ακόμα. Αν μας έριχναν έστω μια ματιά, αν μπορούσαμε να τους πούμε μια κουβέντα – κάποια ανταλλαγή θα μπορούσε να γίνει, έτσι νομίζαμε, κάποια συμφωνία, κάποια εκποίηση, είχαμε άλλωστε ακόμη τα κορμιά μας. Αυτή ήταν η φαντασίωσή μας.

Μάθαμε να ψιθυρίζουμε άηχα σχεδόν. Στο μισοσκόταδο απλώναμε τα χέρια, όταν δεν έβλεπαν οι Θείες, κι αγγίζαμε η μια το τεντωμένο χέρι της άλλης πάνω απ' το κενό των κρεβατιών. Μάθαμε να διαβάζουμε τα χείλη, με το κεφάλι γερμένο στο μαξιλάρι, πλαγιαστά, παρατηρώντας η μια τα χείλη της άλλης. Κατ' αυτόν τον τρόπο συστηνόμασταν, από κρεβάτι σε κρεβάτι.

Άλμα. Τζανίν. Ντολόρες. Μόιρα. Τζουν.

II
ΨΩΝΙΑ

Μια καρτέκλα, ένα τραπέζι, ένα πορτατίφ. Πάνω, στο ολόλευκο ταβάνι, ένα σκαλιστό φάτνωμα σε σχήμα στεφανιού, και στο κέντρο του ένα κενό, καλυμμένο με γύψο, σαν τρύπα από βγαλμένο μάτι σε πρόσωπο. Πρέπει να κρεμόταν ένας πολυέλαιος κάποτε στη μέση. Έχουν αφαιρέσει οτιδήποτε θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για απαγχονισμό.

Ένα παράθυρο, δυο λευκές κουρτίνες. Κάτω απ' το παράθυρο, μια κόχη με μια μικρή μαξιλάρα. Με το παράθυρο μισάνοιχτο –δεν ανοίγει τελείως– μπαίνει αέρας που κάνει τις κουρτίνες να σαλεύουν. Μπορώ να καθίσω στην καρτέκλα, ή στη μαξιλάρα, με τα χέρια σταυρωμένα, και να το παρατηρώ. Μπαίνει και ήλιος απ' το παράθυρο, και φωτίζει το πάτωμα, που 'ναι ξύλινο, από μακρόστενες, καλογουαλισμένες σανίδες. Μυρίζει ακόμη βερνίκι. Έχει κι ένα χαλί στο πάτωμα, οβάλ, από πλεχτά κουρέλια. Αυτού του είδους η τέχνη τούς αρέσει: η παραδοσιακή, η αρχαϊκή, καμωμένη από γυναικεία χέρια στον ελεύθερο χρόνο τους, από αντικείμενα άχρηστα πλέον. Επιστροφή στις παραδοσιακές αξίες. Όλα σε κάτι χρησιμεύουν. Εγώ δεν είμαι άχρηστη. Αλλά ποια είναι η χρήση μου;

Στον τοίχο πάνω απ' την καρτέκλα, ένας πίνακας, κορνιζαρισμένος μα δίχως τζάμι: μια μεταξοτυπία με λουλούδια, μπλε ίριδες ζωγραφισμένες με νερομπογιά. Τα λουλούδια επιτρέπονται ακόμη. Άραγε, αναρωτιέμαι, έχουμε όλες μας τον ίδιο πίνακα, την ίδια καρτέκλα, τις ίδιες λευκές κουρτίνες; Μαζικής παραγωγής;

Δείτε το σαν να 'στε στον στρατό, είτε η Θεία Λίντια.

Ένα κρεβάτι. Μονό, με στρώμα ούτε σκληρό ούτε μαλακό, κι ένα μαλλιαρό άσπρο κουβερλί. Τίποτα δε διαδραματίζεται στο κρεβάτι πέρα απ' τον ύπνο· ή την αϋπνία. Προσπαθώ να μην το παρασκέφτομαι. Όπως και πολλά άλλα πλέον, η σκέψη πρέπει να είναι μετρημένη. Υπάρχουν πολλά που δεν αντέχεται ούτε η σκέψη τους. Η πολλή σκέψη μπορεί να σε βλάψει, κι εγώ σκοπεύω ν' αντέξω. Ξέρω γιατί δεν έχει τζάμι η κορνιζαρισμένη υδατογραφία με τις μπλε ίριδες, και για ποιο λόγο το παράθυρο δεν ανοίγει μέχρι τέρμα, και γιατί το τζάμι είναι άθραυστο. Δεν είναι ότι φοβούνται μην το σκάσουμε. Δε θα φτάναμε και πολύ μακριά. Τις άλλες αποδράσεις θέλουν να προλάβουν, αυτές που μπορείς να προσφέρεις ο ίδιος στον εαυτό σου με κάτι αιχμηρό.

Οπότε – πέρα απ' αυτές τις λεπτομέρειες, θα μπορούσε να 'ναι πανεπιστημιακός ξενώνας, για τους όχι και τόσο διακεκριμένους επισκέπτες· ή μια κάμαρα σε ξενώνα αλλοτινών καιρών, για κυρίες που ξέπεσαν στη ζωή. Αυτό μας έχει συμβεί πλέον. Ξεπέσαμε· όσες δεν έχουμε πιάσει πάτο τελείως.

Μια καρέκλα ωστόσο, ήλιος, λουλούδια: δεν τα λες κι αμελητέα. Είμαι ζωντανή, ζω, αναπνέω, απλώνω το χέρι μου, με τα δάχτυλα τεντωμένα, στο φως του ήλιου. Το μέρος όπου βρίσκομαι δεν είναι φυλακή αλλά προνόμιο, όπως είτε κι η Θεία Λίντια, που 'χε έρωτα με τα είτε/είτε.

Η καμπάνα που σημαίνει την ώρα χτυπάει. Το ρολόι τους εδώ είναι ο χτύπος της καμπάνας, όπως άλλοτε στα μοναστήρια. Κι όπως στα μοναστήρια, οι καθρέφτες είναι λιγοστοί.

Σηκώνομαι απ' την καρέκλα, τεντώνω τα πόδια μου στο φως, με τα κόκκινα παπούτσια, χωρίς τακούνι για να μην καταπονείται η σπονδυλική στήλη – καμία σχέση με παπούτσι χορού. Τα κόκκινα γάντια κείτονται στο κρεβάτι μου. Τα παίρνω, τα φο-

ράω, τεντώνοντας το ύφασμα στα δάχτυλα. Τα πάντα εκτός απ' την καλύπτρα του προσώπου μου είναι κόκκινα: άλικά σαν το αίμα που μας ορίζει. Το φουστάνι φτάνει ως τον αστράγαλο, είναι χαχόλικο, κι από τους ώμους και κάτω καλύπτει επίπεδο τα στήθη, τα μανίκια του είναι μακριά. Η λευκή καλύπτρα του προσώπου είναι κι αυτή υποχρεωτική· τη φοράμε ώστε να μη βλέπουμε, μα και για να μη μας βλέπουν. Ποτέ δε μου πήγαινε το κόκκινο, δεν είναι το χρώμα μου. Παίρνω το καλάθι για τα ψώνια και το κρεμάω στον αγκώνα μου.

Η πόρτα της κάμαρας –όχι της *κάμαράς μου*, αρνούμαι να χρησιμοποιήσω κτητική αντωνυμία– δεν κλειδώνει. Στην πραγματικότητα, δεν κλείνει καν τελείως. Βγαίνω στον παρακεταρισμένο διάδρομο, που 'χει ένα μακρόστενο χαλί να τον διατρέχει στο μέσον, σταχορόδινο. Σαν μονοπάτι μέσα από δάσος, σαν τα χαλιά που στρώναν για τους βασιλείς, μου δείχνει τον δρόμο.

Το χαλί στρίβει και κατηφορίζει την μπροστινή σκάλα κι εγώ το ακολουθώ, με το ένα χέρι στην ξύλινη κουπαστή –ξύλο αλλοτινού δέντρου, κομμένου σ' έναν άλλον αιώνα– που λάμπει καλογουλισμένη. Το σπίτι είναι βικτωριανό, οικογενειακή κατοικία, χτισμένη για κάποια πολυμελή, πλούσια οικογένεια. Έχει ένα εκκρεμές στον διάδρομο που μετράει τον χρόνο, κι έπειτα είναι η πόρτα που βγάζει στο μαμαδίστικο μπροστινό καθιστικό, με τις κρεμ και ροδί αποχρώσεις του. Ένα καθιστικό όπου ποτέ δεν κάθομαι – μόνο στέκω ή γονατίζω. Στο τέρμα του διαδρόμου, πάνω απ' την εξώπορτα, έχει μια χρωματιστή υαλογραφία: λουλούδια, κόκκινα και μπλε.

Απομένει ο καθρέφτης, στον τοίχο του χολ. Αν στρέψω το κεφάλι έτσι που να μπορώ να τον δω κάτω από τη λευκή καλύπτρα της κεφαλής, τον βλέπω καθώς κατεβαίνω τις σκάλες, στρογγυλό, κυρτό, σαν φινιστρίνι, σαν μάτι ψαριού, και τον εαυτό μου εντός του σαν παραμορφωμένη σκιά, σαν παρωδία, σαν

μορφή παραμυθιού με κόκκινο μανδύα, να κατεβαίνω προς μια στιγμή απροσεξίας που είναι ίδια με κίνδυνο. Αδελφή, βουτηγμένη στο αίμα.

Στη βάση της σκάλας έχει έναν καλόγερο με κυρτά μπρότσα, μακριά στρογγυλεμένα κομμάτια ξύλου που κυρτώνουν απαλά προς τα πάνω σε γάντζους σαν τα ανοιχτά φύλλα μιας φτέρης. Κρέμονται κάμποσες ομπρέλες πάνω του: η μαύρη, του Κυβερνήτη, η γαλάζια, της Συζύγου του Κυβερνήτη, κι αυτή που μου 'χει δοθεί, που είναι κόκκινη. Αφήνω την κόκκινη ομπρέλα στη θέση της, διότι απ' το παράθυρο βλέπω ότι η μέρα είναι ηλιόλουστη. Αναρωτιέμαι κατά πόσον η Σύζυγος του Κυβερνήτη είναι στο καθιστικό. Δεν κάθεται πάντα. Καμιά φορά την ακούω να βαδίζει νευρικά πέρα δώθε, μ' ένα βαρύ βήμα κι έπειτα ένα ελαφρύ, και τον απαλό χτύπο του μπασουινιού της στο σταχτορόδινο χαλί.

Προχωρώ στον διάδρομο, περνάω το καθιστικό και την πόρτα που οδηγεί στην τραπεζαρία, κι ανοίγοντας την πόρτα στο βάθος του διαδρόμου μπαίνω στην κουζίνα. Εδώ ο χώρος δε μυρίζει πλέον βερνίκι επίπλων. Η Ρίτα στέκεται στο τραπέζι της κουζίνας, που έχει κάλυμμα από φαγωμένο λευκό σμάλτο. Φοράει ως συνήθως το φόρεμα της Μάρθας, που είναι βαθυπράσινο, σαν στολή χειρουργού του πάλαι ποτέ. Το φόρεμα μοιάζει πολύ με το δικό μου σε κοψιά, μακρύ και φαρδύ, μα με μια ποδιά επάνω και χωρίς τη λευκή καλύπτρα και το πέπλο. Φοράει κι αυτή το πέπλο για να βγει, αν και κανείς δεν πολυνοιάζεται αν θα δει κάποιος το πρόσωπο μιας Μάρθας. Τα μανίκια της είναι ανασκουμπωμένα στους αγκώνες, γυμνώνοντας τα μελαψά της χέρια. Φτιάχνει ψωμί, τινάζοντας τα καρβέλια στον αέρα για το τελικό σύντομο ζύμωμα προτού τους δώσει σχήμα.

Η Ρίτα με βλέπει και γνέφει, αν και δεν ξέρω κατά πόσον πρόκειται για χαιρετισμό ή επειδή απλώς αντιλήφθηκε την πα-

ρουσία μου, σκουπίζει τα αλευρωμένα της χέρια στην ποδιά της και ψαχουλεύει στο συρτάρι της κουζίνας για το βιβλιάριο με τα κουπόνια. Συνοφρωμένη, κόβει τρία κουπόνια και μου τα δίνει. Το πρόσωπό της θα μπορούσε να 'ταν καλοσυνάτο αν χαμογελούσε. Αν και δεν παίρνω τη σκυθρωπή της έκφραση προσωπικά: το κόκκινο φόρεμα αποδοκιμάζει, και το νόημά του. Θεωρεί ότι μπορεί να είμαι κολλητική, σαν αρρώστια ή σαν κάποιου είδους μεταδοτική κακοτυχία.

Καμιά φορά κρυφακούω έξω από κλειστές πόρτες, κάτι που ποτέ δε θα 'κανα παλιά. Δεν κρυφακούω πολλή ώρα, γιατί δε θέλω να με πιάσουν στα πράσα. Μια φορά, ωστόσο, άκουσα τη Ρίτα να λέει στην Κόρα ότι η ίδια δε θα εξευτελιζόταν ποτέ κατ' αυτόν τον τρόπο.

Κανείς δε σ' το ζήτησε, είπε η Κόρα. Κι έτσι κι αλλιώς, τι θα 'κανες μήπως, στο υποθετικό σενάριο;

Θα πήγαινα στις Αποικίες, είπε η Ρίτα. Τους δίνεται η επιλογή.

Με τις Άγνες, να λιμοκτονήσεις ή ένας Θεός ξέρει τι άλλο; είπε η Κόρα. Γιά να σε δω.

Καθάριζαν μπιξέλια· ακόμα και μέσα απ' τη μισόκλειστη πόρτα άκουγα τον απαλό χτύπο των μπιξελιών όπως πέφταν στη μεταλλική γαβάθα. Άκουσα τη Ρίτα να βγάζει έναν ήχο σαν μουγκρητό ή αναστεναγμό, είτε διαμαρτυρίας είτε συναίνεσης.

Έτσι κι αλλιώς, για όλες μας το κάνουν, είπε η Κόρα, ή έτσι λένε τουλάχιστον. Αν δεν είχα δέσει τις σάλπιγγές μου, θα μπορούσα να 'μουν εγώ μια από δαύτες, αν ήμουν, πες, μια δεκαετία νεότερη. Χαρά στο πράμα. Δεν είναι να πεις ότι σκοτώνονται στη δουλειά.

Καλύτερα εκείνη παρά εγώ, είπε η Ρίτα, κι άνοιξα την πόρτα. Τα πρόσωπά τους είχαν αυτή την έκφραση των γυναικών που μιλάνε για σένα πίσω απ' την πλάτη σου και νομίζουν ότι τις άκουσες: αμηχανία, μα και μια αμυδρή απείθεια, σαν να 'ταν

δικαιώμά τους. Τη μέρα εκείνη, η Κόρα ήταν πιο γλυκομίλητη μαζί μου απ' ό,τι συνήθως, κι η Ρίτα πιο σκυθρωπή.

Σήμερα, παρά τη σκυθρωπή έκφραση της Ρίτα και παρά τα σφιγμένα της χείλη, θα 'θελα να 'μενα εδώ μαζί τους, στην κουζίνα. Μπορεί να 'μπαινε η Κόρα από κάποιαν άλλη κάμαρα του σπιτιού, κουβαλώντας το μπουκάλι του καθαριστικού με άρωμα λεμόνι και το ξεσκονόπανό της, κι η Ρίτα θα 'φτιαχνε καφέ –στα σπίτια των Κυβερνητών βρίσκεις ακόμη αληθινό καφέ– και θα καθόμασταν στο τραπέζι της κουζίνας της Ρίτα, που δεν ανήκει στη Ρίτα βέβαια με τον ίδιο τρόπο που το τραπέζι μου δεν ανήκει σ' εμένα, και θα μιλούσαμε, για πόνους και ποναλάκια, για αρρώστιες, για τα πόδια, τη μέση μας, για όλων των λογίων τις σκανταλιές που τα κορμιά μας, σαν ατίθασα παιδιά, μπορούν να σακρώσουν. Θα γνέφαμε με συχνότητα σημείων στίξης η μια στη φωνή της άλλης, δείχνοντας ότι, πράγματι, ξέραμε τι ζόρι είναι. Θα ανταλλάσσαμε γιατροσόφια και θα πασχίζαμε να παραβγούμε η μια την άλλη στην απαρίθμηση των σωματικών μας ενοχλήσεων· θα διαμαρτυρόμασταν χαμηλόφωνα, με φωνές σιγανές, λυπητερές, θρηνητικές, σαν περιστέρια στη στέγη. *Ξέρω τι εννοείς*, θα λέγαμε. Ή μια παλαιική έκφραση που καμιά φορά ακούς ακόμη από μεγαλύτερους σε ηλικία: *Εκεί που είσαι ήμωνα*, λες κι όλα επαναλαμβάνονται, λες κι όλοι μας πηγαίνουμε στην ίδια κατεύθυνση, από κάποιον τόπο μακρινό. Που κατά κάποιον τρόπο αυτό συμβαίνει.

Πώς απεχθανόμουν αυτού του είδους την ψιλοκουβέντα. Τώρα τη λαχταρώ όσο τίποτα. Τουλάχιστον μιλούσαμε. Ήταν μια κάποια συναλλαγή.

Ή θα κουτσομπολεύαμε. Οι Μάρθες ξέρουν ένα σωρό πράγματα, κουτσομπολεύουν αναμεταξύ τους, μεταφέροντας τα ανεπίσημα μαντάτα από σπίτι σε σπίτι. Όπως κι εγώ, κρυφακούν στις πόρτες, το δίχως άλλο, και βλέπουν πράγματα έστω και με τα μάτια απεστραμμένα. Τις έχω ακούσει ορισμένες φορές, έχω

αρπάξει κλεφτές κουβέντες απ' όσα λένε κατ' ιδίαν. *Θησιγενές.* Ή: *Τη μαχαίρωσε με μια βελόνα του πλεξίματος, στην κοιλιά κατευθείαν. Από ζήλια, φαντάζομαι, πρέπει να την κατέτρωγε.* Ή, *σκανδαλιστικά: Με καθαριστικό τουαλέτας τον έφαγε.* *Έπιασε τσακ μπαμ, αν και θα περίμενες ότι θα το καταλάβαινε απ' τη γεύση. Φαντάσου πόσο τύφλα ήταν· αλλά την ανακάλυψαν μια χαρά.*

Ή θα βοηθούσα τη Ρίτα να φτιάξει το ψωμί, βυθίζοντας τα χέρια μου στην αφρότη ανθεκτική ζεστασιά της ζύμης που μοιάζει τόσο με σάρκα. Τα χέρια μου πεινούν ν' αγγίξουν κάτι, πέρα από ύφασμα ή ξύλο. Πεινώ να διαπράξω την πράξη της αφής.

Μα ακόμα κι αν ρωτούσα, ακόμα κι αν παραβίαζα το τακτ σ' αυτό τον βαθμό, η Ρίτα δε θα το επέτρεπε. Θα φοβόταν υπερβολικά. Οι Μάρθες δεν πρέπει να συναγελάζονται μαζί μας.

Συναγελάζομαι σημαίνει *συμπεριφέρομαι σαν σε αγέλη*. Ο Λουκ μού το 'πε. Είπε πως δεν υπήρχε αντίστοιχη λέξη για το συμπεριφέρομαι μοναχικά, για το «*κλείνομαι στον εαυτό μου*». *Συγκλείνομαι* θα έπρεπε να είναι. Του άρεσαν αυτού του είδους οι λεπτομέρειες. Οι ρίζες των λέξεων, οι ιδιότυπες χρήσεις τους. Τον πείραζα γι' αυτό τον σοφολογιολογισμό.

Παίρνω τα κουπόνια απ' το απλωμένο χέρι της Ρίτα. Έχουν εικόνες πάνω, από αντικείμενα με τα οποία μπορώ να τα ανταλλάξω: δώδεκα αυγά, ένα κομμάτι τυρί, ένα καφετί πράγμα που υποτίθεται ότι είναι μπριζόλα. Τα βάζω στο τσεπάκι του μανικιού μου με το φερμουάρ, όπου φυλάω και το πάσο μου.

«Πες τους να είναι φρέσκα τα αυγά», λέει. «Όχι όπως την άλλη φορά. Και να σου δώσουν κοτόπουλο, όχι μεγάλη κότα. Πες τους για ποιον είναι και δε θα σε γελάσουν».

«Μάλιστα», λέω, χωρίς να χαμογελάσω. Γιατί να τη βάλω στον πειρασμό της φιλικότητας;

Η Δημοκρατία της Γαλαάδ προσφέρει στην Τουφρέντ μόνο μία επιλογή: την αναπαραγωγή. Αν παρεκκλίνει απ' τον σκοπό της, θα καταλήξει, όπως όλοι οι αντιφρονούντες, κρεμασμένη στο Τείχος, ή θα σταλεί στις Αποικίες, όπου θα βρει αργό και μαρτυρικό θάνατο από ραδιενέργεια. Αλλά ακόμα κι ένα απολυταρχικό καθεστώς δεν μπορεί να αφανίσει τον πόθο – ούτε της Τουφρέντ ούτε και των δύο ανδρών απ' τους οποίους κρέμεται η μοίρα της.

**Μια μεγαλοφυής, συγκλονιστική δυστοπία
για το κακό που παραμονεύει στην ανθρώπινη φύση,
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΙΑΝΙΔΑΣ διαβάζεται και σαν σκοτεινό
χρονικό μιας εναλλακτικής πραγματικότητας ή σαν σπαραχτική
μαρτυρία για τη θέση της γυναίκας στον σύγχρονο κόσμο.**

© 2017 MGM TELEVISION ENTERTAINMENT INC.
AND RELENTLESS PRODUCTIONS LLC.
ALL RIGHTS RESERVED.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 20414

ΓΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΕ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ